

Лекция №12

Гидрогеологияның табиғатты және биоәртүрлілікті
сақтаудағы рөлі

Пән: Арнайы гидрогеология

Лектор: Тілеуберді Нұрбол

2024

Су объектілерінің биоәртүрлілігі бірнеше мағынаға ие:

1. **Экологиялық тепе-теңдікті сақтау:** су экожүйелері қоректік заттардың айналымын қамтамасыз ету және биологиялық циклдерге қатысу арқылы экологиялық тепе-теңдікті сақтауда маңызды рөл атқарады.
2. **Қоректік тізбекті сақтау:** су экожүйелері жануарлар мен өсімдіктердің көптеген түрлерінің қорек көзі болып табылады. Олар әртүрлі Организмдердің көбеюі мен өмір сүруіне жағдай жасайды.
3. **Тұщы сумен қамтамасыз ету:** су объектілері ауыз су, ауыл шаруашылығы және өнеркәсіп үшін маңызды Тұщы су көзі болып табылады.
4. **Климатты реттеу:** су экожүйелері су айналымы мен булануға қатысу арқылы климатты реттеуде маңызды рөл атқарады.

Гидрогеология табиғат пен биоәртүрлілікті сақтауда маңызды рөл атқарады, өйткені су экожүйелердің негізгі элементі болып табылады және қоршаған ортаның көптеген аспектілеріне әсер етеді. Гидрогеологияның табиғат пен биоәртүрлілікті сақтауға ықпал ететін бірнеше жолдары:

1. Су ресурстарын қорғау: Гидрогеологиялық зерттеулер су ресурстарын басқарудың тиімді стратегиялары мен әдістерін жасауға мүмкіндік беретін жер асты Сулы қабаттарының, өзендер мен көлдердің құрылымы мен динамикасын түсінуге көмектеседі. Бұл сулы горизонттардың шамадан тыс жүктелуін болдырмау, табиғи су объектілерін сақтау және таза ауыз суға қол жеткізуді қамтамасыз ету үшін маңызды.

2. Экожүйені сақтау: Гидрогеологиялық зерттеулер жер асты сулары ылғалды шалғындар, батпақтар және табиғи су айдындары сияқты экожүйелер үшін қуат көзі ретінде әрекет ететін жерлерді анықтауға көмектеседі. Бұл процестерді түсіну табиғи экожүйелерді қорғау және қалпына келтіру шараларын жасауға мүмкіндік береді.

3. Жағалау аймақтары мен су қорғау аймақтарын басқару: Гидрогеологиялық зерттеулер жағалау аймақтарының, су қорғау аймақтарының және қорықтардың шекаралары мен сипаттамаларын анықтауға көмектеседі, бұл табиғи ресурстарды тиімді басқаруға және табиғи ландшафттардың деградациясын болдырмауға көмектеседі.

4. Климаттың өзгеруін болжау және бейімдеу: Гидрогеологиялық зерттеулер климаттың өзгеруінің су ресурстарының таралуы мен қолжетімділігіне әсерін бағалауға мүмкіндік береді. Бұл су тасқыны, құрғақшылық және басқа да төтенше ауа-райы оқиғаларының зақымдануын азайтуға бағытталған бейімделу шараларын жасауға көмектеседі.

5. Табиғи ресурстарды тұрақты пайдалануға жәрдемдесу: Гидрогеологиялық зерттеулер жер асты және жер үсті су ресурстарын пайдалануды оңтайландыруға, олардың жұмысының тұрақтылығын қамтамасыз етуге және қоршаған ортаға теріс әсердің алдын алуға мүмкіндік береді.

Жалпы, гидрогеология тұрақты дамуда, Биоәртүрлілікті сақтауда және табиғи экожүйелердегі экологиялық тепе-теңдікті сақтауда маңызды рөл атқарады.

Гидрогеологияның табиғатты және биоәртүрлілікті сақтаудағы рөлі үшін маңызды болуы мүмкін қосымша факторлар:

1. Осал экожүйелерді қорғау: Гидрогеологиялық зерттеулер сулы-батпақты, қақырықты және су биотоптары сияқты осал табиғи экожүйелерді анықтауға көмектеседі. Осы салалардағы гидрологиялық процестерді түсіну оларды қорғау және қалпына келтіру стратегиялары мен шараларын жасауға көмектеседі.

2. Су экожүйелерін қолдау: гидрогеологиялық зерттеулер өзендер, көлдер және су сүтқоректілері сияқты су экожүйелерінің денсаулығын сақтауда маңызды рөл атқарады. Олар су қажеттіліктерін анықтауға және осы экожүйелердің тұрақты жұмыс істеуін қамтамасыз ету үшін басқару жоспарларын жасауға көмектеседі.

3. Су ресурстарының ластануын бақылау: Гидрогеологиялық зерттеулер жер асты және жер үсті суларының ластану көздерін анықтауға және бағалауға көмектеседі, бұл оларды қорғау және тазарту шараларын қабылдауға мүмкіндік береді. Бұл судың сапасын сақтау және су экожүйелеріндегі биоәртүрлілікті сақтау үшін маңызды.

4. Табиғи апаттарды басқару: Гидрогеологиялық зерттеулер су тасқыны, құрғақшылық және көшкін сияқты табиғи апаттарды болжауға және басқаруға көмектеседі, бұл олардың қоршаған ортаға және биоәртүрлілікке теріс әсерін азайтуға көмектеседі.

5. Өзгерістерді бақылау және бағалау: Гидрогеологиялық зерттеулер гидрологиялық жүйелердегі өзгерістерді және олардың табиғи экожүйелерге әсерін бақылауға және бағалауға мүмкіндік береді. Бұл ресурстарды тұрақты басқару және қоршаған ортаны қорғау стратегияларын әзірлеу және іске асыру үшін маңызды.

Бұл факторлар гидрогеологияның табиғатты және биоәртүрлілікті сақтау құралы ретінде және планетамыздың тұрақты дамуын қамтамасыз ету үшін маңыздылығын көрсетеді.

Гидрогеология су ресурстары және олардың қоршаған ортамен өзара әрекеттесуі туралы негізгі деректер мен білім беру арқылы табиғат пен биоәртүрлілікті сақтауда орталық рөл атқарады. Оның маңыздылығы суды басқарудың тұрақты стратегияларын әзірлеуге, экожүйелерді сау ұстауға және климаттың өзгеруі мен табиғи апаттармен күресуге көмектесу қабілетінде. Гидрогеологиялық процестерді және олардың қоршаған ортаға әсерін түсіну бізге планетамыздың және болашақ ұрпақтың әл-ауқатын қамтамасыз етудің негізгі аспектісі болып табылатын табиғатпен неғұрлым тұрақты және теңдестірілген өзара әрекеттесуді құруға мүмкіндік береді.

Any Questions?